

ดิจิทัล

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์เช้า วันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากค อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

หาเห็นใหม่ ว่าทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ทำดีต้องได้ดีนะ ทำชั่วต้องได้ชั่ว แล้วคนเราส่วนใหญ่ แล้วว่าเราทำความดีแล้วไง เราทำแต่ความดีมันต้องเป็นความดีสิ เราคิดว่าเป็นความดี แต่ความดีของเรา ความดีที่เราคิดว่าเป็นความดี แต่มันไม่ใช่เป็นความดีก็ได้ เพราะอะไร? เพราะเรามันมีกิเลสไง ความดีในหลักของศาสนา มันมีแต่หยาบ ๆ ขึ้นมาจนละเอียดขึ้นไป ชีวิตนี้เราจะดำรงอย่างไรให้มันปลอดโปร่ง ให้มันมีความสุขขึ้นไป

ที่นี้พอความสุขขึ้นไป คุณก็อย่างสมัยครั้งพุทธกาลนะ มีนักบวชในศาสนาพุทธนี้เขาคิดว่าของเขานี้ เขาทำความดีมาก เขาประพฤติตัวเหมือนหมา แล้วเขาก็ทำตัวเหมือนหมาเลย กินเหมือนหมา นอนเหมือนหมา ทำเหมือนหมา ถือวัตรแบบหมาไป แล้วไปถามพระพุทเจ้าว่า

“เขาทำความดีอย่างนี้ เขาจะได้ความดีขนาดไหน?”

พระพุทเจ้าบอก “อย่าให้ตอบเลย” เขาขอร้องให้พระพุทเจ้าตอบอีก พระพุทเจ้าบอก “อย่าให้ตอบเลย” ขอร้องให้ตอบ ถึง ๓ หน พระพุทเจ้าบอก “ก็เกิดเป็นหมานะสิ เพราะประพฤติวัตรเป็นแบบหมา” แต่เขาเข้าใจว่าเป็นความดีของเขา

เหมือนนักบวชเรานี้ นักบวชเราบวชมา เห็นใหม่ พอบวชมานี้ประพฤติวัตร ประพฤติตามนิตย อันนี้ นิตย ๔ ทำอะไรตามพระพุทเจ้าสอน อันนั้นเขาไม่เข้าใจ เขาไม่เคยในศาสนา เขาไม่มีหลักศาสนา เขาว่าเขาทำความดีของเขา ประพฤติวัตรแบบหมาไป แล้วคิดว่าอันนั้นเป็นความดี

นี่ก็เหมือนกัน ย้อนกลับมา อันนี้ภาพมันชัดขึ้นมาใหม่ เราก็เหมือนกัน เราเข้าใจว่าเราทำความดี ๆ แต่มันต้องอาศัยศาสนา อาศัยศีลธรรมเข้าไปจับว่ามันเป็นความดีถูกต้องหรือความดี

ไม่ถูกต้อง ถ้าความดีถูกต้องมันจะดีขึ้นเรื่อย ๆ ถูกต้องเพราะความดีของเรา เราคิดเอง เราคิดว่าดี แต่มันไม่เป็นความดีในความเป็นจริง เราคิดของเราว่าดีเพราะเรามีกิเลส เห็นไหม

นี่ถ้าเราคิดว่าเราทำความดีแล้ว ศีลธรรมไง ศีลแล้วธรรม แล้วพยายามประพฤติปฏิบัติขึ้นเรื่อย ๆ คนละเอียดขึ้นไปมันจะเห็นนะ เห็นว่าหูตานั้นจะสว่างไสว อายตนะกระทบมันจะดีขึ้น ความดีขึ้นของอายตนะกระทบ ความเห็นต่าง ๆ มันจะพัฒนาขึ้น พอพัฒนาขึ้น “ทำไมเมื่อก่อนเราเห็นอย่างนี้เป็นความดี ๆ” เราถึงคิดว่าเป็นความดี ๆ กันไง เป็นความดีของเขา

มันถึงว่าถ้าทำที่ว่า ความดีมันเป็นความดี ความดีความเชื่อ แต่ไม่ใช่ความดีตามเนื้อหาสาระ ถ้าเป็นความดีตามเนื้อหาสาระ ทำดีต้องได้ดี พอได้ดีขึ้นมา นี่ เราทำความดีไม่เห็นได้ดี ทำบุญต้องขึ้นสวรรค์ ทำความชั่วต้องตกนรก ความตกนรกนั้นมันไม่ตกก็ได้ ไม่ตกก็ได้หมายถึงว่า เขาทำความชั่วอยู่เขาก็ต้องทำความดีบ้าง แต่ขณะที่เขาทำความดีของเขานี้ ความดีนี้มันให้ผลอยู่ แต่ถึงจุดแล้วไอ้ความที่ความชั่วนั้นมันก็หมักหมมอยู่ในหัวใจนั้น เพราะอะไร? เพราะเขาไม่ได้ชำระสะสางออกไป

ถ้าการชำระสะสาง เห็นไหม นี่ชีวิตมันแปลกประหลาดแปลกประหลาดตรงนี้ คุณะ เราเข้าใจว่าความดีของเรานี้เป็นความประสบความสำเร็จทางโลก นางปฎาจารา เห็นไหม ความเห็นของเขา เขาเป็นลูกเศรษฐี เสร็จแล้วเขาก็หนีออกจากบ้านตามผู้ชายไป พอตามผู้ชายไป พอไปอยู่ในป่ามันทุกข์ยากขึ้นมาก็คิดว่าจะกลับไปหาพ่อ พอกลับมา สามีมาตามกลับไป จนสุดท้ายกลับไปมีลูกคนที่ ๒ พอสุดท้ายไม่ไหวก็กลับไป พอกลับมา ขากลับมานี้ สามีตามมาจะเอากลับไป สุดท้าย ฝนมันตก สามีโดนงูกัดตาย พองูกัดตายก็ทุกข์มาก ความทุกข์มากก็อุ้มลูก ๒ คนจะกลับมา พอข้ามฝั่งน้ำมันมา ฝนมันตก น้ำมันมีมาก เอาลูกคนโตไว้ฝั่งนี้ก่อน อุ้มลูกคนเล็กกลับไปฝั่งนั้น เสร็จแล้วพอไปถึงกลางแม่น้ำ เขี้ยวโฉบลูกคนเล็กไป พยายามไล่เขี้ยว ลูกคนโตก็คิดว่าแม่เรียก เดินลงแม่น้ำไป ลูกตายอีก ๒ นี่สติเทพจะไม่มีอยู่กับเนื้อกับตัวแล้ว กะว่าจะกลับไปหาพ่อ เดินไปนะ ถึงข้างทาง เห็นไฟคุกรุ่นอยู่ ถามชาวบ้านว่า

“บ้านพ่ออยู่ตรงนั้น เห็นพ่อไหม?” เพราะไม่เคยมานาน

“เมื่อคืนนั้นเกิดพายุแล้วฟ้าผ่าลงที่บ้านนั้น บ้านนั้นไฟลุกไหม้ ตายทั้งพ่อทั้งแม่ ตายหมดเลย”

นั่นนะสมบัติทางโลก ความทุกข์ยากขนาดนั้น ทำไมมันทุกข์ยากขนาดนั้น เสียทั้งสามี เสียทั้งลูก ๒ คน เสียทั้งพ่อทั้งแม่ในเวลาเดียวกัน จนเสียชีวิตเลย พอเสียชีวิตก็แก้ผ้าแก้ผ่อน วิ่งไปหาพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าเตือนสติ “ปญฺญาจารา เธอทำไมเป็นอย่างนั้น” โยนผ้าให้นุ่ง แล้วสติกลับมา จนย้อนกลับมาประพฤติปฏิบัติ กลับมาประพฤติปฏิบัติไง ย้อนดูชีวิตเรา ดูชีวิตเราแล้วมองดูเทียนนี้ จุดเทียนแล้วมองดูเทียน เทียนมันโดนไฟเผาตัวเองไป ๆ นางปญฺญาจารานี้ก็จะได้เป็นพระอรหันต์ขึ้นมา

นี่มาเทียบถึงว่าเป็นพระอรหันต์ขึ้นมาซะ เป็นนางภิกษุณีแล้วก็ได้เป็นพระอรหันต์ขึ้นมาด้วย ชีวิตนี้มีคุณค่าที่ไหน แต่กว่าที่เขาจะได้ผลตรงนั้น เขาทุกข์ยากมาขนาดไหน เขากระทบกับโลกของเขา แต่การทุกข์ยากของโลกอย่างนั้น เราก็เป็นความทุกข์ที่มหาศาล แต่ในเมื่อถ้าเขาประสบความสำเร็จของชีวิต เขาประพฤติปฏิบัติจนได้ถึงที่สุดของกิเลส นี่กิเลสในหัวใจ ความเห็นผิด จากเริ่มต้นเป็นความเห็นผิด แต่มันก็กลับมาให้เห็นถูกได้

ในการประพฤติปฏิบัติก็เหมือนกัน เราประพฤติปฏิบัติแล้วว่ามันจะเป็นความถูกต้องไปนี้ มันเป็นความถูกต้องของใคร? เป็นความถูกต้องของเราแต่มันไม่เป็นความถูกต้องของธรรม ถ้ามันเป็นความถูกต้องของธรรมมันจะเข้ามาชำระกิเลสของเราได้ เห็นไหม นี่ถ้าเป็นธรรม ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ถ้ามันสมควรแก่ธรรม มันจะชำระกิเลสของเรา ถ้ามันไม่สมควรแก่ธรรม มันเป็นความเห็นของเรา มันเป็นสัญญาอารมณ์ขึ้นมา เกิดได้จากภายในหัวใจ หัวใจนี้มันก็เกิดได้ สัญญาอารมณ์ขึ้นมา มันก็ปล่อยวาง ๆ ไป

แต่มันปล่อยวาง เห็นไหม สุขุมภู พระพุทธเจ้านี้เป็นสุขุมภูตรัสรู้ด้วยตนเอง ตรัสรู้ธรรมะอันนี้ขึ้นมาเพื่อชำระกิเลส ให้อิเรกมันมีกิเลสอยู่แล้ว แล้วเอากิเลสมาซ้อนกิเลสของเรา นี่ความดีจริง มันต้องเป็นความดีที่วางลงในมรรคา มรรคคือทางอันเอก ทางชำระกิเลส มรรคอันนั้น เห็นไหม

การประกอบอาชีพทางโลกมันก็เป็นการประกอบอาชีพทางโลกทางหนึ่ง ทางโลกนี้ สัมมาอาชีพะไม่มีสัมมาอาชีพะนั้นมันอย่างหยาบ ๆ ขึ้นมา พอเลี้ยงชีวิตของใจ เห็นไหม เพราะกิเลสมันอยู่ที่ใจ พอกิเลสมันอยู่ที่ใจนี้ มันชำระเข้ามาจากภายใน นี่ความดีของเรา ถึงว่าศาสนามีคุณประโยชน์ตรงนี้ มีคุณประโยชน์ที่ว่ากิเลสนี้มันเป็นความเห็นแก่ตัว แล้วมันจะชักเข้ามาให้เห็นแก่เรา

แต่ถ้ามันเป็นศาสนาเนี่ย ศาสนาใด ศาสนาคือคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ครูบาอาจารย์ได้การศึกษา ได้ประพฤติปฏิบัติมา เข้าใจมา แล้วเราศึกษาเข้าไป มันเทียบได้ตรงนี้ ตรงที่ยังมีครูมีอาจารย์อยู่ให้เราแก้ไขของเราได้ เราพยายามทำตรงนั้น

ถึงว่าถ้าเป็นความดีเรามองข้ามว่าเราเป็นความดีแล้ว เราทำความดีแล้ว เราทำแล้วมันหยุดแค่นั้น ความหยุดแค่นั้น เห็นไหม เป็นความดีของเราเราหยุดแค่นั้น แต่ที่ก้าวเดินต่อไปละ ความก้าวเดินต่อไป ในศาสนานี้ถึงมีใจ เหมือนห้างสรรพสินค้าที่ว่ามีทุกอย่าง มีตั้งแต่ทำความดีอย่างหยาบ ๆ จนความดีจนถึงที่สุด...

(เทพสิ้นสุดเพียงเท่านั้น)